

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2023

(skrajne daty)

Rok akademicki 2020/2021 i nast.

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Arcydzieła literatury powszechnej (romantyzm)
Kod przedmiotu*	IC1/16
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury i Kultury XIX Wieku oraz Badań Mitoznawczych
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II semestr 3
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. prof. UR Marek Stanisz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Marek Stanisz, dr hab. prof. UR Joanna Rusin, dr hab. prof. UR Kazimierz Maciąg, dr hab. prof. UR Mariusz Chrostek, dr Wojciech Maryjka

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość historii literatury polskiej i europejskiej do XIX wieku na poziomie studiów licencjackich; znajomość historii literatury romantyzmu na poziomie szkoły średniej (poziom podstawowy).

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C 1	Zapoznanie studentów z najważniejszymi dziełami literatury romantyzmu w Europie – szczególnie w Niemczech, Anglii, Francji, Rosji, Ukrainie.
C 2	Zapoznanie studentów z kluczowymi problemami literatury romantyzmu w Europie (takimi jak: podstawowe idee światopoglądowe i estetyczne oraz ich odzwierciedlenie w literaturze romantyzmu, rozwój prądu romantycznego w Europie, zagadnienia genologiczne, konwencje artystyczne, wartościowanie tekstów literackich tego okresu).
C 3	Kształcenie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich doby romantyzmu z zastosowaniem odpowiedniej terminologii teoretycznoliterackiej oraz wykorzystaniem stosownej literatury przedmiotu.
C 4	Kształcenie umiejętności syntetycznego spojrzenia na literaturę romantyczną w Europie (w różnorodnych kontekstach: historycznym, filozoficznym, politycznym, kulturowym, obyczajowym, w kontekście innych dziedzin sztuki romantycznej itp.).

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student(ka) przywołuje treść i problematykę najważniejszych dzieł literatury romantyzmu w Europie (według spisu lektur).	K_W05
EK_02	Student(ka) zna terminologię teoretycznoliteracką niezbędną w procesie analizy i interpretacji dzieł literackich polskiego romantyzmu.	K_W05
EK_03	Student(ka) ma szczegółową wiedzę na temat kluczowych problemów literatury romantyzmu (takich jak: podstawowe idee światopoglądowe i estetyczne oraz ich odzwierciedlenie w literaturze romantyzmu, romantyzm jako prąd literacki, geografia romantyzmu w Polsce, pokolenia polskich romantyków, zagadnienia genologiczne, konwencje artystyczne i nurty literackie w obrębie polskiego romantyzmu, wartościowanie tekstów literackich tego okresu).	K_W12
EK_04	Student(ka) sytuuje utwory polskiego romantyzmu w różnorodnych kontekstach (historycznym, filozoficznym, politycznym, kulturowym, obyczajowym, w kontekście innych dziedzin sztuki romantycznej itp.).	K_W05
EK_05	Student(ka) dyskutuje na temat problemów epoki.	K_U07
EK_06	Student(ka) poprawnie analizuje i interpretuje utwory literackie doby romantyzmu.	K_U06
EK_07	Student(ka) poprawnie wykorzystuje literaturę przedmiotu.	K_U06
EK_08	Student(ka) potrafi zaplanować i zrealizować przebieg samodzielnej pracy związanej ze studiowaniem literatury romantycznej.	K_U06
EK_09	Student(ka) ma świadomość znaczenia dalszego kształcenia w tej dziedzinie.	K_K01
EK_10	Student(ka) ma świadomość znaczenia literatury polskiego romantyzmu w kulturze europejskiej.	K_K01

3.3 Treści programowe

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne	
1. W poszukiwaniu istoty romantyzmu: najważniejsze wydarzenia historyczne i polityczne w Europie I poł. XIX w.; inspiracje filozoficzne; romantyczna wizja sztuki. Romantyzm i „izmy”; definicje romantyzmu.	1
2. Literatura okresu burzy i naporu w Niemczech i jej wpływ na kształtowanie się romantyzmu w Europie – przedstawiciele, światopogląd, poetyka dzieł literackich (<i>Cierpienia młodego Wertera</i> J.W. Goethego, <i>Intryga i miłość</i> i <i>Zbójcy</i> F. Schillera).	1
3. Romantyczna ballada w Europie (Gottfried August Bürger, Johann Wolfgang Goethe, Friedrich Schiller, William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge, Achim von Arnim, Klemens Brentano, Ludwig Uhland, Heinrich Heine, Wasilij Żukowski, Taras Szewczenko).	1
4. Powieść poetycka w Europie (Poematy Waltera Scotta, powieści poetyckie George’a Byrona i innych).	1
5. <i>Faust</i> (cz. I i II) J.W. Goethego – problematyka i poetyka dramatu, mit faustyczny.	1
6. Romantyczna fantastyka: powieści i opowiadania E.T.A. Hoffmanna (<i>Diable eliksiry</i> , <i>Radca Krespel</i> , <i>Piaskun</i> , <i>Przygody w noc sylwestrową</i>); twórczość epicka i liryczna E.A. Poe (<i>Zagłada domu Usherów</i> , <i>William Wilson</i> , <i>Kruk</i>).	1
7. Romantyczny historyzm – powieści historyczne Waltera Scotta (<i>Waverley</i> , <i>Rob Roy</i>).	1
8. Angielska szkoła jezior – wypowiedzi programowe oraz twórczość poetycka Williama Wordswortha i Samuela Taylora Coleridge’a).	1
9. Europejski poemat dygresyjny doby romantyzmu, czyli jak wyrazić chaos świata (<i>Wędrówki Childe-Harolda</i> i <i>Don Juan</i> George’a Byrona, <i>Eugeniusz Oniegin</i> Aleksandra Puszkina).	1
10-11. Romantyczne odkrycie powieści w Europie (przyczyny popularności powieści w dobie romantyzmu w Europie, odmiany gatunkowe powieści romantycznej, angielskie powieści doby romantyzmu: Jane Austen, <i>Duma i uprzedzenie</i> (1813), <i>Rozważna i romantyczna</i> (1811); Mary Shelley, <i>Frankenstein</i> (1818); Emily Brontë, <i>Wichrowe wzgórza</i> (1847).	2
12. Romantyzm we Francji (1): Stendhal (Henri Beyle) i romantyczne powieści psychologiczne: <i>Czerwone i czarne</i> oraz <i>Pustelnia parmeńska</i> .	1
13. Romantyzm we Francji (2) – literatura szalona? Francuskie powieści romantyczne: <i>Katedra Marii Panny w Paryżu</i> i <i>Nędznicy</i> Wiktora Hugo; <i>Lukrecja Floriani</i> George Sand; <i>Spowiedź dziecięcia wieku</i> Alfreda de Musseta.	1
14. Romantyzm w Rosji. Twórczość Aleksandra Puszkina i Michaiła Lermontowa.	1
15. Twórczość Tarasa Szewczenki i jej znaczenie dla literatury ukraińskiej.	1
Suma godzin:	15

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Ocena formatywna (bieżąca):

Wykład: zaliczenie na podstawie obecności na wykładach (wymagane uczestnictwo w 60% wykładów).

Ocena stopnia przyswojenia wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu przewidzianego dla przedmiotu

Arcydzieła literatury powszechnej (romantyzm) następuje na egzaminie z *Literatury romantyzmu*. (problematyka egzaminacyjna obejmuje spis lektur z obydwu przedmiotów oraz tematykę wszystkich zajęć dydaktycznych poświęconych tym zagadnieniom). Wskazana forma oceny odnosi się do wszystkich założonych w niniejszym sylabusie efektów kształcenia.

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01 – EK_10	Obserwacja w trakcie zajęć, egzamin ustny	wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Efekt 1 (IC1/12_W 01)	Student/ka nie zna treści tekstów literackich zawartych w spisie lektur obowiązkowych.	Student/ka zna ogólnie treść większości tekstów literackich zawartych w spisie lektur i w znikomym stopniu orientuje się w zalecanej literaturze przedmiotu.	Student/ka zna w dobrym stopniu treść wszystkich tekstów literackich zawartych w spisie lektur i dobrze orientuje się w zalecanej literaturze przedmiotu.	Student/ka zna w bardzo dobrym stopniu treść i problematykę wszystkich tekstów literackich zawartych w spisie lektur i dobrze orientuje się w zalecanej literaturze przedmiotu.
Efekt 2 (IC1/12_W 02)	Student/ka nie zna terminologii teoretycznoliterackiej niezbędnej w procesie analizy i interpretacji utworów literatury romantycznej.	Student/ka zna niektóre terminy z zakresu wiedzy teoretycznoliterackiej niezbędnej w procesie analizy i interpretacji utworów literatury romantycznej.	Student/ka zna większość terminów z zakresu wiedzy teoretycznoliterackiej niezbędnej w procesie analizy i interpretacji utworów literatury romantycznej.	Student/ka zna większość terminów z zakresu wiedzy teoretycznoliterackiej niezbędnej w procesie analizy i interpretacji utworów literatury romantycznej.
Efekt 3 (IC1/12_W 03)	Student/ka nie potrafi wskazać i zdefiniować kluczowych problemów literatury romantyzmu.	Student/ka potrafi na wybranych przykładach wskazać i zdefiniować niektóre problemy literatury romantyzmu.	Student/ka potrafi wskazać i zdefiniować przewidziane programem problemy literatury romantyzmu oraz zilustrować je wieloma przykładami literackimi.	Student/ka potrafi wskazać i obszernie scharakteryzować przewidziane programem problemy literatury romantyzmu oraz zilustrować je wieloma przykładami literackimi oraz literaturą przedmiotu.
Efekt 4 (IC1/12_W 04)	Student/ka nie potrafi wskazać prostych zależności między literaturą romantyczną a sytuacją historyczną I poł. XIX wieku.	Student/ka potrafi wskazać proste zależności między literaturą romantyczną a sytuacją historyczną I poł. XIX wieku.	Student/ka potrafi scharakteryzować zależności między literaturą romantyczną a sytuacją historyczną, polityczną i obyczajową I poł. XIX wieku.	Student/ka płynnie omawia zależności między literaturą romantyczną a sytuacją historyczną, polityczną i obyczajową I poł. XIX wieku.
Efekt 5 (IC1/12_U 01)	Student/ka nie zabiera głosu na ćwiczeniach.	Student/ka dyskutuje na temat problemów epoki.	Student/ka sprawnie przedstawia własne stanowisko na temat	Student/ka sprawnie przedstawia własne stanowisko na temat problemów epoki,

			problemów epoki.	odwołując się do tekstów źródłowych i uwzględniając literaturę przedmiotu.
Efekt 6 (IC1/12_U02)	Student/ka nie potrafi analizować i interpretować tekstów literackich przewidzianych w spisie lektur.	Student/ka potrafi w dostatecznym stopniu analizować teksty literackie przewidziane w spisie lektur z uwzględnieniem odpowiednich kontekstów.	Student/ka potrafi analizować oraz interpretować teksty literackie przewidziane w spisie lektur z uwzględnieniem odpowiednich kontekstów.	Student/ka potrafi analizować oraz interpretować teksty literackie przewidziane w spisie lektur z uwzględnieniem odpowiednich kontekstów oraz literatury przedmiotu.
Efekt 7 (IC1/12_U03)	Student/ka nie wykorzystuje literatury przedmiotu.	Student/ka wykorzystuje literaturę przedmiotu w minimalnym stopniu.	Student/ka uzasadnia swoje wypowiedzi odwołując się do wybranej literatury przedmiotu.	Student/ka uzasadnia swoje wypowiedzi odwołując się do bogatej literatury przedmiotu.
Efekt 8 (IC1/12_U04)	Student/ka nie potrafi przedstawić precyzyjnego i poprawnego logicznie oraz językowo wystąpienia ustnego na tematy związane z literaturą romantyzmu.	Student/ka przedstawia wystąpienie ustne na tematy związane z literaturą romantyzmu, popełniając przy tym nieliczne błędy językowe oraz logiczne.	Student/ka przedstawia precyzyjne i poprawne logicznie oraz językowo wystąpienie ustne na tematy związane z literaturą romantyzmu.	Student/ka z dużą swobodą przedstawia precyzyjne i poprawne logicznie oraz językowo wystąpienie ustne na tematy związane z literaturą romantyzmu.
Efekt 9 (IC1/12_K01)	Student/ka nie potrafi zaplanować i zrealizować samodzielnej pracy związanej ze studiowaniem literatury romantycznej.	Student/ka potrafi w ograniczonym stopniu zaplanować i zrealizować samodzielną pracę związaną ze studiowaniem literatury romantycznej.	Student/ka potrafi dobrze zaplanować i zrealizować przebieg samodzielnej pracy związanej ze studiowaniem literatury romantycznej.	Student/ka potrafi dobrze zaplanować i zrealizować przebieg samodzielnej pracy związanej ze studiowaniem literatury romantycznej.
Efekt 9 (IC1/12_K02)	Student/ka nie ma świadomości znaczenia literatury polskiego romantyzmu w kulturze europejskiej.	Student/ka ma ograniczoną świadomości znaczenia literatury polskiego romantyzmu w kulturze europejskiej.	Student/ka ma dobrą świadomości znaczenia literatury polskiego romantyzmu w kulturze europejskiej.	Student/ka bardzo dobrze rozumie znaczenie literatury polskiego romantyzmu w kulturze europejskiej.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
wykład	15 godz.
udział w konsultacjach	2 godz.
przygotowanie do zaliczenia	13 godz.
SUMA GODZIN	30
LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów (wykład i ćwiczenia)	15 godz.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	2 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, napisanie referatu itp.)	13 godz.
SUMA GODZIN	30 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

I. Teksty – Lektury obowiązkowe

- *Manifesty romantyzmu 1790-1830. Anglia, Niemcy, Francja*, wybór tekstów i oprac. Alina Kowalczykowa, Warszawa 1995 [lub wyd. wcześniejsze] [stąd: William Wordsworth, *Przedmowa do drugiego wydania Ballad lirycznych*; Samuel Taylor Coleridge, *Ogólny charakter literatury i sztuki gotyckiej; O poezji czyli sztuce*; François-René de Chateaubriand, *Geniusz chrześcijaństwa*; Achim von Arnim, *O pieśniach ludowych. Do Pana Kapelmistrza Reichardta*; Stendhal, *Romantyk do Klasyka*].
- Johann Wolfgang Goethe, *Cierpienia młodego Wertera*, przeł. L. Staff, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa, Wrocław 2000 (BN II 22) [lub wyd. wcześniejsze].
- Johann Wolfgang Goethe, *Faust*, cz. 1, dowolne wydanie w przekł. Feliksa Konopki, Artura Sandauera lub Adama Pomorskiego (do egzaminu obowiązuje również ogólna orientacja w treści 2 części *Fausta*).
- Fryderyk Schiller, *Zbójcy*, przeł. Feliks Konopka, oprac. Olga Dobijanka-Witczakowa, Wrocław 1986 (BN II 30) [lub inne wydanie].
- Fryderyk Schiller, *Intryga i miłość*, przeł. Artur Maria Swinarski, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa, Kraków 1976 (BN II 183) [lub inne wydanie].
- *Niemiecka ballada romantyczna*, oprac. Zofia Ciechanowska (BN II 142) (obowiązuje znajomość *Wstępu* oraz następujących ballad: Gottfried Bürger, *Lenora*; Johann Wolfgang Goethe, *Król elfów, Uczeń czarnoksiężnika, Szczurołap, Taniec umarłych*; Friedrich Schiller, *Rękawiczka, Pożegnanie Hektora, Żurawie Ibikusa*; Joseph von Eichendorf, *Loreley*; Heinrich Heine, *Grenadierzy, Statek niewolników, Tkacze*).
- Ernest Teodor Amadeusz Hoffmann, 2 opowiadania do wyboru: np. *Radca Krespel i Piaskun* (lub *Przygody w noc sylwestrową; Historia o dziadku do orzechów i królu myszy*) [dowolne wydanie].
- George Gordon Byron, *Giaur i Korsarz*, [w:] *Powieści poetyckie*, oprac. Andrzej Tretiak, Kraków 1924 (BN II 34) [lub inne wydanie, np. Byron, *Wybór dzieł*, wybór, przedmowa, redakcja i przypisy Juliusz Żuławski, Warszawa 1986, t. I].
- George Gordon Byron, *Don Juan*, pieśń I-IV [wyd. dowolne] lub *Wędrowni Childe-Harolda* [wyd. dowolne].
- *Angielscy poeci jezior*, wstęp, oprac. i przekł. Stanisław Kryński, Wrocław 1963 (BN II 143) lub *Twarde dno snu. Tradycja romantyczna w poezji języka angielskiego. Blake, Wordsworth, Coleridge, Shelley, Keats, Longfellow, Tennyson, Fitzgerald, Hardy*, w wyborze, opracowaniu i przekładach oraz ze wstępem Zygmunta Kubiaka, Warszawa 2002 (obowiązuje ogólna charakterystyka twórczości Coleridge'a i Wordswortha oraz dokładna znajomość kilku wierszy obydwu poetów).

- Mary Shelley, *Frankenstein* [dowolne wydanie].
- Jane Austen, *Duma i uprzedzenie* lub *Rozważna i romantyczna* [dowolne wydanie].
- Emily Brontë, *Wichrowe wzgórza*, przeł. Janina Sujkowska, wstęp i oprac. Bronisława Bałutowa, Wrocław 1990 (BN II, 228) [lub inne wydanie].
- Walter Scott, *Waverley*, wstępem opatrzył i oprac. Andrzej Tretiak, Kraków 1929 (BN II 56 [lub inne wydanie] lub *Rob Roy Powieść historyczna z XVIII wieku* [wyd. dowolne].
- Edgar Allan Poe, 2 opowiadania do wyboru (np. *Zagłada domu Usherów* i *William Wilson*) [wyd. dowolne].
- George Sand, *Lukrecja Floriani*, przeł. Zofia Jędrzejowska-Waszczuk, Warszawa 2009 lub Alfred de Musset, *Spowiedź dziecięcia wieku* [wyd. dowolne].
- Stendhal, *Czerwone i czarne* [wyd. dowolne] lub *Pustelnia parmeńska* [wyd. dowolne].
- Wiktor Hugo, *Katedra Marii Panny w Paryżu* [wyd. dowolne] lub *Nędznicy* [wyd. dowolne].
- Aleksander Puszkina, *Wybór wierszy*, oprac. Bohdan Galster, Wrocław 1982 (BN II 201) [lub *Lutnia Puszkina*, wybór i przekł. Julian Tuwim, Warszawa 1987 (lub wyd. wcześniejsze)] (obowiązuje ogólna charakterystyka twórczości lirycznej oraz dokładna znajomość ok. 5 wierszy).
- Aleksander Puszkina, *Eugeniusz Oniegin*, przeł. Adam Ważyk, wstęp Ryszard Łużny, Wrocław 1993 (BN II 35).
- Taras Szewczenko, *Wybór poezji*, oprac. Marian Jakóbiec, Wrocław 1974 (BN II, 178).

II. Literatura przedmiotu – lektury zalecane.

Opracowania ogólne

- Isaiah Berlin, *Korzenie romantyzmu. Wykłady Mellonowskie w zakresie sztuk pięknych wygłoszone w Narodowej Galerii Sztuki w Waszyngtonie*, red. Henry Hardy, tłum. Anna Bartkiewicz, Poznań 2004.
- Agata Bielik-Robson, *I rozważna, i romantyczna – czyli o racjonalności romantyzmu*, [w:] tejsze, *Romantyzm. Niedokończony projekt. Eseje*, Kraków 2008.
- Agata Bielik-Robson, *Człowiek, istota wybrakowana: paradoksy antropologii romantycznej*, [w:] tejsze, *Romantyzm. Niedokończony projekt. Eseje*, Kraków 2008.

Podręczniki

- *Dzieje literatur europejskich*, pod red. Władysława Floryana, t. 1-3, Warszawa 1979-1991.
- Marian Szyrocki, *Historia literatury niemieckiej. Zarys*, Wrocław 1971.
- Przemysław Mroczkowski, *Historia literatury angielskiej. Zarys*, Wrocław 1986.
- Jerzy Adamski, *Historia literatury francuskiej. Zarys*, Wrocław 1989.
- Bogusław Mucha, *Historia literatury rosyjskiej. Zarys*, Wrocław 1989.

Opracowania szczegółowe (obowiązuje znajomość 1 wybranej pozycji)

- Marian Szyrocki, *Johann Wolfgang Goethe*, Warszawa 1987 [lub wyd. wcześniejsze].
- Marek J. Siemiek, *Fryderyk Schiller*, Warszawa 1970.
- Juliusz Żuławski, *Byron nieupozwany*, Warszawa 1979 [lub wyd. wcześniejsze].
- Valerie Grosvenor Myer, *Niezłomne serce: Jane Austen. Biografia*, przeł. Małgorzata Kicana, Warszawa 1999.
- George Bidwell, *Walter Scott*, przeł. Anna Bidwell, Warszawa 1963.
- Anna Przedpeńska-Trzeciakowska, *Na plebanii w Haworth. Dzieje rodziny Brontë*, Warszawa 1998 [lub wyd. wcześniejsze]; Eryk Ostrowski: *Charlotte Brontë i jej siostry śpiące*, [Warszawa] 2013 [jedna pozycja do wyboru].
- Bolesław Leśmian, *Edgar Allan Poe*, [w:] tegoż, *Szkice literackie*, zebrał i oprac. Jacek Trznadel, Poznań 2011.
- Georges Blin, *Stendhal i problemy powieści*, przeł. Zofia Jaremko-Pytowska, Warszawa 1972.
- Jean-Bertrand Barrère, *Hugo. Człowiek i dzieło*, Warszawa 1968.
- George Sand, *Dzieje mojego życia*, przeł. Maria Damińska-Joczowa, wstęp Maria Straszewska, Warszawa 1968; Andre Maurois, *Lelia, czyli życie George Sand*, przeł. Adam Kotula, t. 1-2, Warszawa 1976; Joseph Barry, *George Sand. Żywot jawnogrzesznicy*, przeł. Irena Szymańska, Warszawa 1996; Belinda Jack, *George Sand*, przeł. Jerzy Korpanty, Warszawa 2002.
- Bogusław Mucha, *Aleksander Puszkina. Opowieść biograficzna*, Piotrków Trybunalski, 1999; Andrzej Turczyński, *Ten szalony pan Puszkina. Słowo o udręce*, Warszawa 2008 [jedna pozycja do wyboru].
- Włodzimierz Mokry, *Taras Szewczenko: między Prometeuszem a Chrystusem*, [w:] tegoż, *Literatura i myśl filozoficzno-religijna ukraińskiego romantyzmu. Szewczenko, Kostomarov, Szaszkiewicz*, Kraków 1996 lub interaktywna strona internetowa *Taras Szewczenko. Biografia*: <http://shevchenko.ukrlib.com.ua/?lang=pl>.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej